

梁春年 阎萍◎主编

牦牛科学养殖

实用技术手册

MAONIUKEXUE YANGZHI SHIYONG JISHU SHOUCHE

 中国农业出版社

牦牛科学养殖 实用技术手册

༡༡། འབྲི་གཡག་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་
གསོ་ཚགས་ལག་རྩལ་ལག་དེབ།

梁春年 阎 萍 主编

ཚམ་སྤྱི་པ་གཙུག་ལཱ་ཁྲུང་ལན། ཡན་མིང་།

中国农业出版社

ཡུང་གི་ཞིང་ལས་པར་སྐྱུན་ཁང་།

图书在版编目(CIP)数据

牦牛科学养殖实用技术手册 / 梁春年, 阎萍主编.
—北京: 中国农业出版社, 2014.12
ISBN 978-7-109-19709-1

I. ①牦… II. ①梁… ②阎… III. ①牦牛—饲养管理—技术手册 IV. ①S823.8-62

中国版本图书馆CIP数据核字 (2014) 第249671号

中国农业出版社出版
(北京市朝阳区麦子店街18号楼)
(邮政编码 100125)
责任编辑 张艳晶

中国农业出版社印刷厂印刷 新华书店北京发行所发行
2014年12月第1版 2014年12月北京第1次印刷

开本: 850mm × 1168mm 1/32 印张: 7.125

字数: 210千字

定价: 20.00元

(凡本版图书出现印刷、装订错误, 请向出版社发行部调换)

编写人员

ཚམ་སྒྲིག་མི་ལྔ།

主 编 梁春年 阎 萍

ཚམ་སྒྲིག་པ་གཙོ་བོ། ལའོ་བྲུང་ལན། ཡན་མིང་།

副 主 编 张少华 石生光 周绪正 巴桑旺堆

ཚམ་སྒྲིག་པ་གཞན་པ། གང་མཆོ་ན། ཉི་ཉིན་ཀན། གི་ཁྱེས་གིན། དཔལ་བཟང་དབང་འདུལ།

编 委 (以姓氏笔划排序)

ཚམ་སྒྲིག་ལྟན། (རུང་མིང་གི་ཕིར་རིས་ལྟར་སྒྲིག)

丁学智 马金云 王宏博 包鹏甲 冯宇城 朱彦宾

牟永娟 吴晓云 余平昌 拉 环 赵绢花 姬万虎

郭 宪 褚 敏 裴 杰 魏云霞

ཚམ་སྒྲིག་ལྟན། (རུང་མིང་གི་ཕིར་རིས་ལྟར་སྒྲིག)

དྲིང་ཞའོ་གི། མར་ཅིང་ཡོན། མང་རྟོང་པ། པའོ་མོང་ཅ། རླེང་ཡུལ་ཁྲིན།

གྲུ་ཡོན་ཕིང་། རླུ་ཡོན་ཅན། རླ་ཞའོ་ཡོན། ཅིང་མན་ལྷ། ཟེར་མིང་བྲང་།

ལ་རྟའོ། གའོ་ཅན་ན། ག་ཞན། བྲང་སྤྱིང་། མེ་ཅན། མེ་ཡུན་ལ།

绘 图 李 维

པར་རིས། ལིང་ལྷན།

藏文翻译 何寿华

ཡིག་སྐྱར། རྟོ་རྩུ་ན།

前言

འགོ་བརྗོད།

牦牛是青藏高原古老的牛种，能在其他家畜难以生活的海拔 3000 米以上的高寒草原生产和繁衍，与高寒牧区人民的生产、生活、文化、宗教等有着密切的关系，是我国青藏高原高寒牧区的优势畜种，在分布地区具有不可替代的生态、经济地位。中国是牦牛的主产国，有牦牛 2000 多万头，占世界牦牛总数的 92%。主要分布于青海、西藏、四川、甘肃、新疆、云南等省、自治区的 210 个县（市）。

འབྲི་གཡག་ནི་མཚོ་བོད་མཐོ་སྒང་གི་གནའ་མུ་མོ་ནས་ཡོད་པའི་
ནོར་རིགས་ཤིག་ཡིན། སྒོ་ཕུགས་གཞན་དག་འཕྲོ་ཐབས་མེད་པའི་
མཚོ་ངོས་ལས་མཐོ་ཆད་སྤྱི་ ༣༠༠༠ ཡན་ཆད་ཀྱི་གང་ངར་ཆེ་བའི་སྤྱོད་
ཐང་དུ་འཕྲོ་གནས་དང་རྒྱུད་འཁེལ་སྤུབ་པ་རེད། མཐོ་གང་འབྲི་ག་
དམངས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་དང་འཕྲོ་བཞུགས་ལ་རིག་གནས། ཚོས་ལུགས་ལ་སྤྲོ་བ་
པ་དང་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད། རང་རྒྱལ་མཚོ་བོད་མཐོ་སྒང་འབྲི་ག་
ལུ་ཀྱི་ཕུགས་ཐོག་སྤུས་དག་ཡིན། སྤུབ་གནས་ས་ལྗོངས་ལ་ཚབ་མི་སྤུབ་
པའི་སྐྱེད་ངོས་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གོ་གནས་ལྡན། གྲུང་གོ་ནི་འབྲི་གཡག་
གི་གཙོ་ཐོན་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན། འབྲི་གཡག་མགོ་གངས་ཁྱི་ ༡༤༠༠ ཡོད།

འཛམ་གླིང་འབྲི་གཡག་གི་བརྒྱ་ཆ་ ༡༨ ཟིན། མཚོ་སྔན་དང་བོད་སྡེ་ངས།
སི་ཁྲོན། ཀན་སུའུ། ཤིན་ཅང་། ཡོན་ནན་སོགས་ཞིང་ཆེན་དང་རང་
སྐྱོང་སྡེ་ཁོངས་ཀྱི་རྫོང་ ༢༡༠ ལ་ཡོད།

由于受青藏高原严酷自然生态环境，社会、历史条件等的局限，牦牛生产长期处于靠天养畜的落后状况，但是近 50 年来，畜牧科技工作者和各族牧民群众不畏艰苦、艰辛工作和研究，发展牦牛事业，取得丰硕成果和生产效益。

མཚོ་བོད་མཐོ་སྒང་གི་ཡང་བའི་རང་བྱུང་ཁོར་ལུག་དང་སྤྱི་
ཚོགས། ལ་རྒྱས་ཆ་རྒྱུན་སོགས་ཀྱི་འཛིང་རྒྱ་ཐེབས་པས། འབྲི་གཡག་གསོ་
ཚགས་གནམ་ཆུ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་ལུས་གནས་སུ་ལུས། ཡོན་ནམ་ཉེ་
བའི་ལོ་ ༥༠ ལྷག་ཙམ་རིང་ལ། བྱུགས་ལས་ཚན་ཆུང་མི་སྣ་དང་མི་རིགས་
འག་གི་འབྲོག་དམངས་ཚོ་དཀའ་འཛོལ་མི་སྒྲག་པ་དང་རྩུར་ཐག་ལས་སྐྱབ་
དང་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ནས། འབྲི་གཡག་ལས་དོན་དར་རྒྱས་བཏང་སྟབས།
བྱས་རྗེས་སྒྲན་མེད་པ་དང་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ཕན་འབྲས་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་རེད།

该书内容涵盖牦牛的育种与改良、牦牛的繁殖、牦牛的饲养管理、牦牛的育肥技术、草原管理、牦牛疾病的防治六部分。内容丰富、题材新颖、图文并茂、通俗易懂，便于普及与推广，可对广大农牧民掌握牦牛生产、提高牦牛养殖技术水平提供参考和借鉴。

དཔེ་དེབ་འདིའི་ནང་འབྲི་གཡག་གསོ་སྤྱེལ་དང་ལེགས་བཅོས།

རྒྱུད་སྤེལ། གསེཛགས། འབྲི་གཡག་གི་ཚོན་གསེལག་རྩལ། ལྷ་ཐང་དོ་
དམ། འབྲི་གཡག་གི་རིམས་ནད་འགོག་བཅོས་སྤྱོད་ལག་རྒྱུག་གི་ནང་
དོན་ལྡན། ནང་དོན་ལྷན་སྤྲོད་ཚོགས་པ་དང་ཚུལ་ལྷགས་གསར་བ།
པར་རིས་དང་ཡི་གེ་མཉམ་དུ་བཞེད་པ། གོ་བདེ་ཤེས་སྒྲ། བྱལ་སྤེལ་དང་སྤྲོལ་
སྤེལ་བྱེད་སྤྲོལ་པས། རྒྱ་ཆེའི་ཞིང་འབྲོག་མང་ཚོགས་ཀྱིས་འབྲི་གཡག་སྤོན་
སྤྱོད་དང་གསེཛགས་ལག་རྩལ་མཐོ་འདེགས་ལ་ལྷ་ཞིབ་དང་དབྱེད་
གཞི་འཛིན་ཚོག་པ་ཡིན།

本书在编写过程中，得到了公益性行业专项“夏河社区草
畜高效转化关键技术与示范（201203008）”“青藏高原牦
牛藏羊草原牧养技术模式研究与示范（201003061）”项目及
“十二五”国家科技支撑计划“甘肃甘南草原牧区‘生产生态
生活’保障技术集成与示范”课题（2012BAD13B05）的资助，
在此表示衷心感谢。同时由于时间和经验不足，资料收集不全，
整理撰写过程中难免有疏漏及不妥之处，敬请读者批评指正！

དཔེ་དེབ་འདི་ཚུལ་སྤྱོད་བྱས་སྤྱོད་པན་ཅན་གྱི་ཆེད་ལས་ནམ་
གངས་གསང་རྒྱ་སྤེལ་སྤྱོད་ལག་སྤྲོད་པན་ཆེན་འཕོ་འགྱུར་གྱི་འགག་
རྩལ་ལག་རྩལ་ཞིབ་འཇུག་དང་དཔེར་སྤྱོད་（201203008）། མཚོ་བོད་
མཐོ་སྒང་གི་འབྲི་གཡག་དང་བོད་ལྷག་སྤྲོད་ཐོག་འཚོ་རྒྱལ་ལག་རྩལ་ཐབས་ཤེས་
ཞིབ་འཇུག་དང་དཔེར་སྤྱོད་（201003061）ནམ་གངས་དང་ལོ་ལྷའི་
འཆར་གཞི་བཙུག་ཉེས་པར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཚོན་རྩལ་རྒྱུ་ལག་སྤྱོད་འཆར་

གཞི་ཀན་སུའུ་ཀན་སྟོ་མུ་ཐང་གི་འབྲོག་ཁུལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་དང་སྐྱེད་རོས།
 འཚོ་བ་འགན་ལེན་ལག་ཆུལ་ཕྱགས་བསྟུས་དང་དཔེར་སྟོན་ཞིབ་འཇུག (
 2012BAD13B05) བྱ་གཞི་ཡིས་རྒྱུ་རྒྱུ་ཐོབ་པས། འདིར་སྟོང་ཐག་པ་
 བས་ཕྱགས་རྩིས་ཆེ་ཞུ་བ་ཡིན། རུས་ཚད་དང་ཉམས་སྦྱང་མི་འདང་བའི་
 རྒྱུ་གྱིས་ཡིག་རིགས་བསྟུར་ལེན་ཆ་ཚད་མིན་པ། ལེགས་སྒྲིག་དང་
 ཚུལ་སྒྲིག་བྱེད་རིང་ལ་ཆད་ལུས་དང་མི་འདང་ས་ཡོད་ན་སྟོག་པ་པོ་
 བཅས་ཀྱིས་སྟོན་བརྗོད་དང་འོར་བཅས་མཛད་རྒྱུ་

编者

ཚུལ་པ་པོས།

2014 年 1 月 兰州

༢༠༡༤ལོའི་ཟླ་དང་པོ། ལན་གྲུ་ནས།

目 录

དཀར་ཆག

前 言

第一章 牦牛良种选育

ལེའུ་དང་པོ། རྒྱུད་བཟང་འབྲི་གཡག་བདམས་གསོ།

第一节 牦牛优良遗传资源 2

ས་བཅད་དང་པོ། རྒྱུད་བཟང་འབྲི་གཡག་རྒྱུད་འཛིན་བྱ་བ་ལྟངས།

1. 九龙牦牛 4

༡ བརྒྱུད་ཟིལ་གི་འབྲི་གཡག

2. 麦洼牦牛 7

༢ མེ་ཤའི་འབྲི་གཡག

3. 木里牦牛 9

༣ མུ་ལའི་འབྲི་གཡག

4. 青海高原牦牛 11

༤ མཚོ་མོན་མཚོ་སྐང་གི་འབྲི་གཡག

5. 甘肃天祝白牦牛 13

༥ ཀན་སུའུ་དབའ་རིས་ཀྱི་འབྲི་གཡག

6. 甘肃甘南牦牛 15

༦ ཀན་སུའུ་ཀན་སྤའི་འབྲི་གཡག

7. 西藏帕里牦牛 17

༧ བོད་ལྗོངས་ཕ་སྤང་གི་འབྲི་གཡག

8. 西藏斯布牦牛 19

༡ བོད་ཚྭ་ལ་སྤྱོད་འབྲི་གཡག

9. 西藏娘亚牦牛 21

༢ བོད་ཚྭ་ལ་ཉམས་ལག་གི་འབྲི་གཡག

10. 西藏高山牦牛 23

༣༠ བོད་ཚྭ་ལ་མཐོ་རིའི་འབྲི་གཡག

11. 新疆巴州牦牛 25

༣༣ ཤིག་ཅང་པ་ཀྲིའི་འབྲི་གཡག

12. 云南中甸牦牛 27

༣༩ ཡོན་ནན་རྒྱལ་ཐང་གི་འབྲི་གཡག

13. 大通牦牛 29

༣༩ ད་ཐུང་གི་འབྲི་གཡག

第二节 牦牛的选种技术 31

ས་བཅད་གཉིས་པ། འབྲི་གཡག་སྤྱོད་བཟང་བདམས་ཐབས།

1. 外貌评定 31

༡ ཕྱི་རྒྱུ་པར་བརྟག་པ།

2. 牦牛年龄的鉴别 33

༢ འབྲི་གཡག་གི་ལོ་རིམ་དབྱེ་འབྱེད།

3. 体尺和体重测量评定 35

༣ ལྷས་ཚད་དང་ལྗིད་ཚད་ལྟ་པ།

4. 牦牛的选种方法 36

༤ འབྲི་གཡག་རྒྱུད་བཟང་བདམས་ཐབས།

第三节 牦牛的本品种选育 43

ས་བཅད་གསུམ་པ། རང་སའི་འབྲི་གཡག་རིགས་རྒྱུད་ནང་ནས་བདམས་གསོ།

1. 本品种选育的目的 43

༡ རང་ས་ནས་བདམས་གསོ་བྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ།

2. 本品种选育的原则 43

༢ རང་སའི་རྒྱུད་བཟང་བདམས་པའི་ཆ་དོན།

3. 本品种选育的措施 45

3 རང་སའི་མིན་ཕྱགས་བདམས་གསོ་བབས་ཤིང་།

第二章 牦牛的繁殖技术

ལེའུ་གཉིས་པ། འབྲི་གཡག་གི་རྒྱད་འཕེལ་ལག་རྩལ།

第一节 牦牛的繁殖生理 49

ས་བཅད་དང་པོ། འབྲི་གཡག་གི་རྒྱད་འཕེལ་གྱི་ཁམས།

1. 公牦牛的繁殖特性 49

1 མིན་གྱི་རྒྱད་འཕེལ་ཁྱད་ཆོས།

2. 母牦牛的繁殖特性 57

2 འབྲི་མིན་གྱི་རྒྱད་འཕེལ་ཁྱད་ཆོས།

第二节 牦牛的繁殖技术 64

ས་བཅད་གཉིས་པ། འབྲི་གཡག་གི་རྒྱད་འཕེལ་ལག་རྩལ།

1. 自然交配 64

1 རང་བྱུང་རྒྱུང་རྒྱུ།

2. 人工授精 65

2 མིའི་བབས་ཀྱིས་ཐིག་ལེ་བྲུག་པ།

3. 同期发情技术 79

3 དུས་མ་ཉམ་དུ་བྲུས་ཅ་ལངས་བརྒྱག་པའི་ལག་རྩལ།

4. 超数排卵与胚胎移植技术 81

4 ཁམས་དམར་གངས་འདས་དོན་པ་དང་རྒྱུ་རྟེན་རྩ་སྒྲིས་ལག་རྩལ།

第三节 妊娠与分娩 87

ས་བཅད་གསུམ་པ། མངལ་ཆགས་པ་དང་བཅའ་བ།

1. 妊娠诊断 87

1 མངལ་ཆགས་མིན་བརྟག་དབྱད།

2. 分娩 89

2 རྒྱུ་བཅའ།

3. 助产技术 90

3. 产犊季节的饲养管理

4. 犏牛的培育 92

5. 牦牛的营养

第三章 牦牛的饲养管理技术

ལེའུ་གསུམ་པ། འབྲི་གཡག་གསོ་ཚགས་དོན་མཁུ་ཆུང་ལ།

第一节 种公牛的饲养管理 95

ས་བཅད་དང་པོ། སྐྱོ་གསུམ་གསོ་ཚགས་དོན་མ།

1. 配种季节的放牧管理 96

1 སྐྱོ་གསུམ་ལྟུང་སྐྱོ་གསུམ་ནང་གི་འཛིན་དོན་མ།

2. 非配种季节放牧管理 97

2 སྐྱོ་གསུམ་ལྟུང་སྐྱོ་གསུམ་མིན་པར་འཛིན་དོན་མ།

第二节 犏牛的饲养管理 98

ས་བཅད་གཉིས་པ། ལེའུ་ཡི་གསོ་ཚགས་དོན་མ།

1. 犏牦牛的哺乳 100

1 ལེའུ་ཡི་གསོ།

2. 犏牛必须全部吮食初乳 101

2 ལེའུ་ཚང་མས་རེས་པར་ལྟུང་ལྟུང་འཛིན་པ་རེད།

3. 牦牛补饲 102

3 འབྲི་གཡག་གཟན་ཆས་སྐྱོ་གསུམ་ཐབས།

4. 及时断乳 103

4 ལྟུང་ཐོག་ལྟུང་ཡི་མཚུངས་འཛིན་པ།

第三节 母牛的饲养管理 104

ས་བཅད་གསུམ་པ། འབྲི་མོ་གསོ་ཚགས་དོན་མ།

1. 妊娠母牛的饲养管理 105

1 མངལ་འཁོར་པའི་འབྲི་མོ་གསོ་ཚགས།

2. 哺乳母牛的饲养管理 106

༡ ལྷ་མ་བཟུན་པའི་འབྲི་གཡག་ཆགས་དྲུང་།

第四节 牦牛的放牧管理技术 107

ས་བཅད་བཞི་བ། འབྲི་གཡག་འཆོལ་དྲུང་ལག་ཆུལ།

1. 冷季放牧技术 107

༡ གྲང་དུས་ཀྱི་འཆོལ་དྲུང་ལག་ཆུལ།

2. 暖季放牧技术 109

༡ གྲང་དུས་ཀྱི་འཆོལ་ལག་ཆུལ།

第五节 牦牛的育肥技术 111

ས་བཅད་ལྔ་བ། འབྲི་གཡག་ཆོན་གསེལ་ལག་ཆུལ།

1. 育肥牦牛的选择 111

༡ ཆོན་གསེལ་ལག་བདམས་ཐབས།

2. 育肥技术 115

༡ ཆོན་གསེལ་ལག་ཆུལ།

第四章 牦牛放牧草场建设

ལེན་བཞི་བ། འབྲི་གཡག་འཆོལ་རྩ་ར་འཇུག་ས་ཁྱུན།

第一节 草场建设 125

ས་བཅད་དང་པོ། རྩ་ར་འཇུག་ས་ཁྱུན།

1. 草畜平衡 125

༡ རྩ་ཁྱུག་ལ་དྲོལ་མས།

2. 天然草地培育 126

༡ རང་བྱུང་རྩ་ས་གསེབ་སྤྱོད།

3. 人工草地种植 131

༡ མིས་འདེབས་རྩ་ར།

第二节 毒杂草防治 137

ས་བཅད་གཉིས་བ། དུག་རྩ་དང་རྩ་ཡན་འགོག་བཅོས།

1. 常见的有毒杂草	137
༡ ཐུན་མཐོང་དུག་རྩ་དང་རྩ་ཡན།	
2. 防治方法	138
༢ འགོག་བཅོས་ཐབས་ཤེས།	
第三节 鼠、虫害防治	139
ས་བཅད་གསུམ་པ། ཕྱི་གནོད་འགོག་བཅོས།	
1. 鼠害防治	140
༡ ཕྱི་གནོད་འགོག་བཅོས།	
2. 虫害防治	146
༢ འབྲུ་གནོད་འགོག་བཅོས།	

第五章 牦牛疫病预防技术

ལེའུ་མ་པ། འབྲི་གཡག་གི་རིམས་ནད་ཚུན་འགོག་ལག་རྩལ།

第一节 牦牛的主要传染病	154
ས་བཅད་དང་པོ། འགོས་ནད་གཙོ་བོ།	
1. 牦牛口蹄疫	156
༡ ཐུགས་ཀྱི་ཁ་ཚ་ཞིག་ཚ།	
2. 牦牛布鲁氏菌病	158
༢ ཐུགས་ཀྱི་བུའུ་རྩིན་འབྲུ་ཕྱ་ནད།	
3. 牦牛炭疽	160
༣ ཐུགས་ཚོག་གི་ས་ནད།	
4. 牦牛结核病	162
༤ ཐུགས་ཀྱི་འབྲུས་རྩིས་ནད།	
5. 牦牛巴氏杆菌病	164
༥ འབྲི་གཡག་གི་པ་རྩི་དབྱུག་ཞིན་ནད།	
6. 牦牛传染性胸膜肺炎	166
༦ ཐུགས་ཀྱི་བྲང་ཁྱེ་ཚོད་འགོས་ནད།	
7. 牦牛副伤寒	167

༡ འབྲི་གཡག་གི་རྩ་ཚད།	
8. 牦牛犊大肠杆菌病	169
༩ རེའུ་ཡི་ཡང་གཏི་དབྱག་གི་	
9. 牦牛传染性角膜结膜炎	171
༩ འབྲི་གཡག་གི་མིག་འབྲས་སྒྲི་མའི་གཉན་ཚད་འགོས་ནད།	
10. 牦牛嗜皮菌病	172
༩ འབྲི་གཡག་གི་པགས་ནད།	
第二节 主要寄生虫病	174
ས་བཅད་གཉིས་པ། གཞན་བརྟེན་ཕྱིན་འབྲུ་ནད།	
1. 牦牛体表寄生虫	174
༡ གཡག་གི་འུས་རྩིས་ཀྱི་གཞན་བརྟེན་ཕྱིན་འབྲུ།	
2. 牦牛螨(疥癣)病	176
༢ འབྲི་གཡག་གི་མན་འབྲུ་ནད།	
3. 牦牛肝片形吸虫病	178
༣ འབྲི་གཡག་གི་མཆིང་པའི་ཐག་འཛིབ་འབྲུ་ནད།	
4. 牛皮蝇蛆病	180
༤ འབྲི་གཡག་གི་སྦྱང་བྱ་ནད།	
5. 牦牛脑包虫病	181
༥ འབྲི་གཡག་གི་སྦྱང་ཕྱིན་ནད།	
6. 牦牛棘球蚴病	183
༦ འབྲི་གཡག་གི་ཐུ་རིལ་གྱི་འབྲུ་མ་རྩ་ཕྱིན་ཡེ་མོ་ནད།	
7. 牦牛肺线虫病	185
༧ གཡག་གི་སྦྱང་བའི་སྦྱང་འབྲུ་ནད།	
8. 牦牛胃肠线虫病	186
༨ འབྲི་གཡག་གི་ཡོ་བ་དང་རྩ་མའི་སྦྱང་འབྲུ་ནད།	
9. 犊牛新蛔虫病	187
༩ རེའུ་ཡི་རྩ་ཕྱིན་ནད་གསར།	
第三节 牦牛常见病及其防治	189
ས་བཅད་གསུམ་པ། འབྲི་གཡག་གི་རྩ་མཆིང་ནད་དང་འགོག་བཅོས་ཐབས་ཤེས།	

1. 犏牛肺炎	190
1 རེ་ལྟ་ཡི་ཐྱེ་ཆད།	
2. 犏牛消化不良症(腹泻)	192
2 རེ་ལྟ་ཡི་ཐུས་མི་འཇུག་པའི་ནད་ (ཁོག་བཤམ་ནད་) །	
3. 犏牛胎粪滞留病	194
3 རེ་ལྟ་ཡི་རྩ་འགག་ནད།	
4. 犏牛脐炎及脐带异常病	195
4 རེ་ལྟ་ཡི་རྩ་བའི་གཏན་ཆད་དང་རྩ་བ་ནམ་རྩུན་དང་མི་འབྲེ་བའི་ནད།	
5. 牦牛有毒牧草中毒症	196
5 འབྲི་གཡག་གི་རྩ་ཁྱེ་ལོག་པའི་ནད།	
6. 牦牛水疱性口炎	198
6 འབྲི་གཡག་གི་རྩ་ཐུ་ཁ་ཆད།	
7. 牦牛瘤胃积食	199
7 འབྲི་གཡག་གི་ཕོ་འབྲུར་གྱི་ཐུས་འགག་པ།	
8. 牦牛瘤胃臌气	201
8 འབྲི་གཡག་གི་ཕོ་འབྲུར་ཐྱོ་ལ་ནད།	
9. 牦牛子宫脱出	204
9 འབྲི་གཡག་གི་བྱ་གནས་རྒྱག་པའི་ནད།	
10. 子宫内膜炎	206
10 བྱ་གནས་ནད་ཐྱི་གཏན་ཆད།	
11. 牦牛胎衣不下	207
11 བྱ་རྩགས་མར་མི་དྭོན་པའི་ནད།	
12. 牦牛创伤	209
12 འབྲི་གཡག་གི་རྩ་ཐྱོན།	

第一章 牦牛良种选育

ལུང་དང་པོ། རྒྱུད་བཟང་འབྲི་གཡག་བདམས་གསོ།

牦牛良种选育是以当地牦牛个体组建基础群，以生长速度、体型、抗逆性、肉品质等为选育指标，利用育种技术培育适合当地社会经济发展需要的优良牦牛品种（图 1-1），从而提高牦牛生产性能，增加农牧民牦牛养殖的经济效益。

འབྲི་གཡག་བདམས་གསོ་བྱེད་པ་ལ་རང་སར་གྱི་འབྲི་གཡག་
མང་གཞི་བྱ་བྱེད་དགོས། རྩི་སྲིང་མཁྱེགས་པ་དང་ལུས་གཟུགས།
རྒྱུད་བཟང་། ཤ་ཤེད་བཟང་བ་སོགས་བདམས་གསོ་དམིགས་ཚད་
ཡིན་པ། རྒྱུད་བཟང་གསོ་ཚགས་ལག་རྩལ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ལུལ་
རྩི་ཚགས་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་དང་མཐུན་པའི་སྤྱི་ལོགས་
འབྲི་གཡག་རྒྱུད་བཟང་བདམས་ཏེ། (པར་རིས་ ༡ - ༡) འབྲི་གཡག་
གི་ཐོན་རྒྱུད་རང་བཞིན་མཐོ་འདེགས་དང་ཞིང་འབྲོག་པའི་འབྲི་
གཡག་གསོ་ཚགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ཕན་འབྲས་འཕར་སྤོན་ཡོང་
དགོས།